

BROKUOTŲ VEISLINIŲ KUILIŲ SPERMOS KOKYBĖS IR SĖKLIDŽIŲ PAKITIMŲ TARPUSAVIO RYŠYS

Kęstutis Mažeika¹, Neringa Sutkevičienė², Henrikas Žilinskas², Vita Riškevičienė¹, Albina Aniulienė¹,
Nomedą Juodžiukynienė¹

¹ *Užkrečiamųjų ligų katedra*

² *Neužkrečiamųjų ligų katedra, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas*
Tilžės g. 18, LT-47181, Kaunas; tel.: +370 37 36 28 81; el. paštas: mazeika@lva.lt

Santrauka. Tyrimas atliktas norint įvertinti brokuotų veislinių kuilių spermatozoidų defektų ir histomorfologinių sėklidžių pokyčių tarpusavio ryšį.

Analizei panaudoti 23 išbrokuoti ir dėl reprodukcijos sutrikimų paskersti veisliniai kuiliai. Gyvūnų amžiaus vidurkis – 34,9±10,7 mėn. Sperma rinkta kartą prieš skerdziant. Kuiliai suskirstyti į penkias grupes pagal bendrą pataloginių spermatozoidų kiekį ejakulate: I grupė – ≤10 proc., II grupė – 11–20 proc., III grupė – 21–30 proc., IV grupė – 31–50 proc. ir V grupė – ≥50 proc. Sėklidžių histomorfologiniai pokyčiai buvo šie: silpna degeneracija (DEG1), vidutinio stiprumo degeneracija (DEG2), stipri degeneracija (DEG3), uždegimas/orhitis (INFL), fibrozė ir atrofija (FIBR). Mūsų tyrimo rezultatai parodė, kad spermatozoidų defektai susiję su histomorfologiniais pokyčiais sėklidėse: sunkaus laipsnio degeneracija sėklidėse neigiamai koreliavo su judrių spermatozoidų procentu ($r=-0,50$; $p<0,05$), su bendru normalių spermatozoidų skaičiumi ejakulate ($r=-0,67$; $p<0,001$) ir teigiamai koreliavo su spermatozoidais paprastai susisukusiomis uodegėlėmis ($r=0,68$; $p<0,001$). Mūsų tyrimo rezultatai parodė, kad veislei naudojamų kuilių sėklidžių histomorfologiniai pakitimai koreliuoja su spermatozoidų morfologija, judrumu ir bendru spermatozoidų kiekiu.

Raktažodžiai: kuilyš, sėklidės, spermos kokybė, degeneracija.